

1
PERSONER

2
INVENTERING

3 KOMMUNENS
UTREDNINGAR

4
BREV UT

5
BREV IN

6 LSTY M.FL.
MYNDIGHETER

7
BEDÖMNING

8
BERÄKNINGAR

9

10

11

arkitektgruppen ha/ho/li ab

Hans Ericsson
Lars Erik Havstad
Gunnar Hollström
Göran Lindell
Bo Nylén
arkitekter SAR

älvgatan 11 652 26 karlstad tel. 054/15 02 30

FILIPSTAD Gamla Staden

1976-02-10

Ko-trasten: viktigt att bibehålla bebyggelse längs Vitegatan t.o.m. samt m 5, helst även 10.

7 Tuneryds utredning 1962 finns mycket att ta fasta på.

Byggnadsstyrelsens yttrande 1960 över förslag till Gyl säger bl.a. att miljön kring kyrkan borde bevaras som kulturminne.

Vadret är a) att Gamla Stadens kvarvarande bebyggelse till bildar en karaktäristisk mestads-miljö, värd att bevara.

b) bebyggelsens karaktäristiska drag

c) att de hus som står kvar är de som i tidigare in-ventering ansåts datiska eller mindre bra ris är

otillräckliga för att upprätthålla
miljön

d) att flera av de "dåliga" husen
har bra stommor och ser
sämre ut än de är

e) att miljöproblemet lätt kan an-
passas till det gamla bygg-
nadsområdet ~~och~~ detaljerna
~~med~~

f) att kvarteren skulle byggligt
klaras om egen parkering
men inte mera

g) att gällande stadsplan måste
revideras

h) att olika trafiklösningar för
"staden": sin helhet ^{och hos grad} för
gamla staden på ~~stadsplan~~
olika sätt ^{visket} är nymerligen
viktigt att ta hänsyn till.

I

De stadsplanemässiga och miljö-
påverkande grunddrag 605
kan anses utredda och kända
av en liten krets ansvariga.

II

Publika utgåvan, utställning:

Modell
Kvartetsplaner, ^{meda området} ~~restliga kvarter~~
Fotografier
Perspektiv

Intervjua ägare som bor eller arbetar i kvarn
utgåvan, inneboende
ytjans av andra slag, frivillt

Samla mera i ~~gärde~~ uppgifter om
varje hus
Material
Skild
Material } fotografera, skriv
föredå med ledning därav prel.
Utgåvan
~~Samling~~
Mittpostkyrka

Myga planer kvar

III

Med ledning av ovanstående:
revidera och korrigera. Ut
upp där aktiviteterna saknas.
Revidera — — — där de
inte stämmer.

God upp planer
handlingar (planer
nummerbeteckningar
teknisk beskrivning)

Kalkylera med ledning av
dessa handlingar
Stall ut resultatet

Delat ut endast i den om-
fattning något brå för
man

FILIPSTAD
1974-01-24

Martin Falk
Sten Fogde kommun.-råd
kommunstyrelse-ordf.
Steffan Nyberg konstskolef.
Jummar Fridzell fastl. ind.
Sven Erikvick byråd ordf.

Stadsplanering: Hans Källberg
(historiskt område)
Byggnadsnysp. Bengt Holmgren

FILIPSTAD

Arkitekt EVA LAMPÉL

Konstnögskolans Arkitekturskola

SKEPPSHOLMEN

08 - 24 63 00

56 46 74 hem

Arbetsgång av 3 svenska städer,
inledande Filipstad.

Kontakt önskas vid ovetigare
händelser.

Byggnadsare Helge Karlsson

0591 - 201 76

FILIPETAD

1974

Hedeg Karlsson

Gräv, medvasta bjällerlag. delija.
Stämman fiva, end. under stöcken
dilig.

Grunder belöven förstärkas

Pris / m³ 150-160:- kr bygg
end. statistik + el + vvs

HK har nätmat med inv. 5 cm isol.

Martin

≥ 40 bilplatser / 1000 m² belagd 1970
stämmer med återning
törda förmiddag

BETREDNING:Kv Viken nr 2 "Bergmästararkivet"

Filipstads Bergslagens östra samt norra och västra gruvfondskassor erhöll lagfart på 674.53 p² av Jord-
ågan Kärret den 2 aug 1897 § 48.

Filipstads Bergslags gruvfondskassor erhöll byggnads-
tillstånd den 28 jan 1899. Ritning finns BN:s arkiv.

Byggnaden var ej tagen i bruk 1911 som arkiv.

Enligt Ragnar Forsberg "gammal hembygdkännare" på-
börjades uppförandet 1905 - 1906 Forsberg lekte som
barn i denna delen av kv Viken och minns själva byg-
gandet.

Fastigheten ägs numera av Filipstads kommun och används
som förråd.

Byggnaden ansluter naturligt till kyrkan och utgör ett
pittoreskt inslag i sin litenhet och överarbetade ut-
formning samt är ett minne från Filipstads Bergmästar-
ämbetesepok och bör som dylik även i fortsättningen
inlemmas i miljön och bevaras.

Upptecknat 1974-02-12

Hans Karlberg

FILIPSTADS KOMMUN

0590/134 50 Huvudväxel

107 77 Bibliotek

111 68 Brandkår

110 75 Elverk

Hans Karlberg/MN

Utredning: Kv Oden nr 3 = tomt nr 68 enl den gamla
tomtnumreringen för Filipstad

Lagfaren ägare: Lundbergs Skoaffär, lagf 1943.

Benämning: Lundbergska gården. Denne Lundberg är ej samme person som anlade bryggeriet vid Spångberget, utan bedrev skomakeri och var farfar till nuvarande innehavaren. Han förvärvade gården av hattmakare Högmark. Högmark satt med i Filipstads första stadsfullmäktige 1863. Tidigare ägare var Adam Carlsson i Lervik.

Byggnaden kan härledas till 1850- talet. Den finns inritad på 1859- års plankarta som litt Ta tomt nr 68 upprättad av G Södergren. Eftersom branden 1775 ödelade helt denna delen (stor torka rådde och de flesta taken bestod av torv) medger tiden att annan byggnad kan ha funnits. Möjligheten finnes också att tomten kan ha varit mer eller mindre obyggd de två, tre första decennierna på artonhundratalet, och att nuvarande byggnad härstammar från denna tid. En mindre ombyggnad skedde 1953. Planlösningen i stort är nog till största delen ursprunglig.

Ritning finns i byggnadsnämndens arkiv.

Filipstad 1974-02-14

Hans Karlberg

FILIPSTADS KOMMUN

0590/134 50 Huvudväxel

107 77 Bibliotek

111 68 Brandkår

110 75 Elverk

Hans Karlberg/MN

Utredning: Kv Bryggaren, nr 4 = tomt 61 enl gamla
tomtnummereringen över Filipstad

Nuvarande ägare: Filipstads kommun lagf 1964.

Här anlades det första egentliga storbryggeriet i Filipstad (innan fanns ett flertal småbryggerier) år 1855. Byggnaden övergick sedermera i AB Filipstads verkstäders ägo, som 1907 startade verkstadsrörelse bl a tillverkades dressiner, för att härefter övertagas av Bäckmans plåtslageri. På 1770- års karta redovisas platsen som kålgård.

Nuvarande användning av lokalerna är till olika hantverksutövande.

Ett flertal ombyggnader har skett.

Ritningar finns i byggnadsnämnden arkiv.

Filipstad 1974-02-14

Hans Karlberg

Daglösen

1973-12-10

Krematorium

FOTOGRAFIER HOS MUSEET

ang. FILIPSTAD

FOTO NORD. MUS.

Stortunnugatan

mot SO

Foto 1992

425 K. ay = kv. Oden 1

2 vån. träluss, sinner,
inbräddade kunnlar, stående
lockpanel.

Gata och gångbanor små-
gatan.

Kyrkogatan

mot kyrkan

Foto 1992

425 K. av = kv. Thor 2 th

2 vån träluss, utbyg. fönster,
stående lockbräddpanel

Sjyfilstaket i gräns mot Thor 1
D:o länys Oden 2 på andra
sidan gatan

425 K. ax

= Viken 7

Stortunnugatan

mot kyrkan

Hörketat stående fönstret, fri-
vanskat, II V. Nästa luss lågt 2 vå
sinner, bräddkunnlar, stående panel.

475 V.e.

Kyrkogatan

Brudspationen fr. Kämgarin
stående panel m-låg 2 vån., skiff-
ertak

Byggaren 1 f.h. 2 vån. takens,
stående panel.

529 g.al.

Oden 3 (-4) t.v.

2 vån stående lode, skiffertak

529 g.am

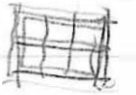
Oden 4 (-2)

2 vån tillgånge smal faspart,
stående lode i gavelspets. Tillbyggd
inåt gården. Gårdsbyggnaden 1 vån
gamla. Tegeltak. Spjälstaket & häcke
mot gatan på Oden 4.

425 L.e.

Spångbergsgatan
mot NO

Großringgatan

Videgatan

Kyleogatan

Magasinsgatan

Hannugatan

Elfgatan

Spångbergsgatan

Tryggaregatan

Skandegatan

Tritonen
medan
brukarna
1-3
fönstera

... finnes ... tjocklek av upp till 7,5 meter. Vid Viktoria ... Tivoliplatsen finns ... 1,5 meter. I ... Inom övriga ... Berggrunden ... leravlagringarna ...

Markägare

... markägare är tämligen ... flertal fastig ...

Byggnader, tekniska värde

Flertalet byggnader ... av sinnersten ... av huvudbyggnaden ... omkring 40% av huvudbygg- ... och ca 20% av huvud- ... eller vara i bästa ... fallfärdigt skick ... drar ner hel- ...

Byggnader, kulturhistoriska värde

De låga värdebelagda ... äldre miljö ... och harmonisk utformning ... besiktning ... och Bergskötselplånen ... betrak- ... värdefulla i och för sig, likväl tillsammans ... kulturhistoriskt intresse.

Taxerings- värden i byggnader

Totalsumman av taxeringsvärdet i byggnader i ... 3,2 miljoner. ... 1,5 miljoner ... 500.000 ... 1 miljon ... 200 ... Utan tag utgör dock kvar- ... 96 kronor ... 264 kr.

Taxerings- värden i ...

Det taxerade ... vilket innebär ...

Stadsplaner

En generalplan för Malmö stad utarbetad av stadsbyggnadsnämnden under åren 1938-47 av Vattenbyggnadsstyrelsen. I denna plan har parkerna vid Kungälvsgatan och Vikgatan utpekats såsom "centrumkvarter" och i öder därav har angivits såsom "vidare byggnads- och utrustningsbehov". Områden för allmänna byggnader som uppgår till stadshotellet samt hotell och restauranger. För gamla byggnader från 1870 och 1911. Förbudsområdet för utbyggnad i området på uppdrag av stadsbyggnadsnämnden.

Affärscentrum,

utbyggnad

FÖRSLAG

Stadens nuvarande affärsstråk är Kungälvsgatan - Stora Torget - Drottninggatan västra del - Vikgatan. Viderväringar, utövade av bl.a. Sveriges Köpmansförbund, har visat att koncentrerad affärsstråk ger större omsättning och bättre service. Dya butiker bör därför placeras vid det nuvarande affärsstråket. För att möjliggöra en utvidgning av affärsområdet samt för att möjliggöra utbyggnad av utgående ytor för bl.a. varuhus är det föreslagna utbyggnadsområdet vid Vikteriegatan för butiker. Vikteriegatan har en direkt anslutning till torget och till viktigare gator. Värdet är befintliga byggnader är lågt, vilket underlättar saneringsarbetet. Vid hörnet Vikteriegatan - Sankt Torget kan ett utbyggnadsområde utformas som graf utflödas.

Affärscentrum, exploateringsgrad

Byggnaderna i ett affärscentrum bör så långt möjligt placeras utöver för affärsändamål, eftersom butikerna då kan anordnas mest rationellt. Beständigt fordras normalt även källor, gröna tomter, och sådana kan knappast ordnas i ett affärsområde. Kontor måste givetvis finnas i vissa utsträckning, men behovet härav är förhållandevis litet och i varje fall mindre än behovet av butiker. För att uppnå önskvärd enhetlighet inom affärsområdet och för att ej punktvis följa behovet av kontorlokaler för lång tid framåt bör utbyggnadsområdet därför begränsas till två. Vid Drottninggatan och Vikgatan är detta lämpligt en nödvändighet med hänsyn till de skräpa gatorna och till miljön, som utgör kulturhistoriska värden. Vidare bör med hänsyn till grundvattnets och utloppsledningens höjdläge ej byggas i. Bebyggelsens utbyggnad i markplanen måste balanseras bl.a. med behovet av park- och grönytor.

Trafik

Trafiken på riksväg 63 skall i framtiden ledas över Hertzs, Kungälvsgatan, vilket innebär en betydande förbättring för trafiken i området. Trafiken från Kristinehamn på riksväg 64 kan utvecklas ut. I samband med att ett betydande utvecklingsarbete görs i området mellan Kungälvsgatan och Vikgatan bör detta beaktas vid utformningen av stadsplanen.

Även andra västra värdställen, dock med tillräckligt utrymme för en
 en större. Kungsgatan - Viktoriagatan blir en naturlig utvidgning i
 stadsområdet, med Stora Torget som ett naturligt centrum. Stora
torget, västra delen och Vikarjan är på grund av sin stora utsträckning
ej lämpliga för omfattande bilparkering. Detta utrymme bör därför
vara ett uttryck för, vilken omfattning fördelar givna för dessa
 utrymme. Parkeringplatser skall utformas på ett
 ordnat sätt på fastigheternas gårdstrakterna. Även för gamla byggnader, som
 byggnadsstyrelsen kan se fördel göras till gata, gator, och eller till andra
 förbindelser, som det gamla kvarteret Franska underkastat förbindelse-
 sarna mellan stadsdelarna. Med tanke på de vackra vyerna som öppnar
 sig vid en promenad utöver stranderna i gamla staden bör den delvis
 vedan utförda gångvägen fördragligen göras ett dragat runt utdån.

En parkeringsutredning har gjorts för hela centrala staden, begränsad
 till den av Allégatan, i väster av järnvägen, i nord av Karlav. Karlogatan
 och i öster av Rykrosvägen, blivande riksväg 64. Enligt utredningen
 och Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens parkeringsnormer av år 1960 angår
 att det nuvarande och väntade bilbeståndet skall vara utläggningens
 för planeringen av parkeringsplatser och att parkeringsnormerna ej bör
 göras mindre än som motsvarar en bilstähet av 400 bilar/1000 invånare.
 Enligt en tabell i samma normer av år 1959 antalet bilar pr 1000 in-
 vånare, 215 i Millipstad och 147 i landet som helhet. Detta kan jämföras
 bilstäheten i staden och det snabbt ökande bilantalet har på grund
 utredningen uttryckt sig den angivna bilstäheten, 400 bilar/1000 in-
 vånare, såsom rikspunkt för att därmed underlätta planeringen förverk-
 ligande och även i möjligaste mån bibehålla intrycket av stadens
 Stadens karaktär av centralort i ett generellt stort område gör det omöj-
 lertid ytterst angeläget att tillgången på parkeringsplatser utredningen
 är tillräcklig. Det angivna bilantalet torde, försiktigt bedömt, ha
 uppnåtts senast år 1975. Vid ett framtida ännu större bilbestånd kan
 parkeringsplatser utandör den centrala staden anordnas.

Keriligt
 utredning

Parkerings-
 platser

Med ledning av fastställda stadsplaner och planförslag har det framtida
 behovet av bilplatser inom det centrala stadsområdet beräknats till
 omkring 2600. På en särskild karta har angivits parkeringsplatser
 som skall utformas enligt följande: Utredningen är en avsevärt större
 tillgång som på många städer är i besittning av. Även i
 formen "Bokstället Norden" som på Svanborgs väg användas som parkerings-
 plats, i dess omgivning med parkeringsplatser på Svanborgs väg
 och på Svanborgs väg 400 bilar. Detta är en avsevärt större
 utrymme som kan användas som parkeringsplatser.

Basistationer anläggas, och med utgångspunkt från trafikövervakning och parkeringsövervakning. Inom för ett år utsett från Högsta Rättens gatan, som kommer att bli genomfartsgata. Enligt planerna i stora delen för även flyttas till Högsta Rättens, dock med förbehåll för vissa detaljer. Basistationen får en direkt och naturlig anslutning till den stora parkeringsplatsen. De stora Köpmansgårdarnas markområde i kvarteret Skansen kommer nu väl till pass, där man för tillfälle närvarande kan nu ha parkera sina bilar, med behöva tillräckligt utrymme som så. Den allmänna regeln gäller att det av varje fastighet utgår ett parkeringsbehovet skall tillgodoses genom respektive fastighetens förärg, antingen på egen mark eller efter förutskick på annans mark.

Bostäder

Södra delen av gamla staden är ett lugnt, vackert och centralt beläget bostadsområde, som i viss mån även kan användas för mindre hantverksverksamheter o dylikt. Filipstads generalplan anger att gamla stadens miljö bör bevaras av kulturhistoriska skäl. Sællertid välar även en rad andra synpunkter för ett bevarande av gamla stadens miljö. Genomförandet av saneringen kan förväntas komma att fördröja sig över en ganske lång tidsperiod, och det är med hänsyn härtill önskvärdt att nya byggnader väl ansluta sig till de äldre. Om man vill ha enligt dagens krav tillräckliga ytor för lek, rekreation och för biluppställning är en härta-omplanering för närvarande knappast möjlig. Miljöns bevarande kan även komma att öka området attraktivitet. Kvarterens för gator och ledningar blir mindre om befintligt gatunät i huvudsak bibehålls. Saneringen genomföres lättast om den kan ske med ett kvarter eller mindre i taget. Något egentligt utställningsbehov verkar inte på de ställen där emellertid ej göras, och detta är ej heller nödvändigt.

Allmänna byggnader

Hänsyn till kyrkan bör tas vid planeringen av angränsande kvarter, så att kyrkans förplats får en arkitektoniskt riktig utformning. Stadsadministrativa centrum kan naturligen läggas norr om Kyrkviken, i direkt anslutning till stadens affärsområde. Lätt att införa två korsande infartsgator är fördelaktigt med hänsyn till ett stadens administrativa område i framtiden torde bli önskvärdt större. Tillräckliga markutrymme finans och underrunden är bra. Kontakten med sjöen Duglösen är en gång, som rätt naturligt kan ge stora landskapsvärden. Stadskansliet bör läggas närmast Kyrkviken, söder om den förlängda Viktoriagatan. Härifrån, i nuvarande kvarteret Järpen, kan annan allmän byggnad placeras. Reservområdet för allmänna byggnader, vars art nu ej kan bestämmas, bör finnas.

Stadshotellet

En undersökning har gjorts kändt vidt på hotellens och byggnads-
hotellet till en tillräcklig och fullt modern hotell- och restaurang-
anläggning. Därvid har det visat sig att utrymmet är stort och att
att kostnaderna blir mycket höga, 3 - 4 miljoner kronor. Det synes
därför vara lämpligare och billigare att komplettera byggnads-
rangen med en hotellavdelning. Byggnadsrestaurangen har ett utmärkt
centralt läge, vilket i dagens biltrafik är ett stort fördelar-
såsom centralt. Stadshotellet blir då ledigt och kan utnyttjas
eller ombyggnas för annat ändamål, om detta kan ske med billiga kost-
nader. Om byggnaden är ett nytt stadshus vid Sjöströket av skilda
skäl måste ansetts, kan Stadshotellet under tiden användas som stads-
hus. Läget vid Stora Torget är bra, och en renovering för ett nytt
mål synes inte behöva bli dyrbar.

Andra

v. beaktningar

Påstallageriet och motorverkstaden är bullrande verksamheter, som verka
störande och som skapa i stadsdelen olämplig trafik. Byggnaderna är ej
samsvarande med nuvarande bebyggelse och kan ej heller utnyttjas för
bebyggelse enligt ovanstående principer. Dessa verksamheter bör därför
flyttas till för ändamålen lämpliga industriområden.

Avloppsnät

Staden planerar att successivt lägga särskilda ledningar för avlopp-
vatten, resp. dagvattnet, och nya huvudledningar skall anläggas i
den gamla staden. Dessa ledningar ha projektats med en
djup av ungefär två meter, vilket som regel är tillräckligt för
källare. Om källare anordnas måste pump inrättas för lyftning av
dräningsvattnet. På grund av den höga grundvattnetsyta måste till-
göras vattentäts. Inom dessa lågt belägna delar av staden bör källare
därför normalt ej utföras.

SANERINGENS GENOMFÖRANDE

Tidschema

Förverkligandet av saneringen kommer att ta ganska lång tid, som dock
är beroende av de allmänna konjunkturerna, av stadens utveckling, av
myndigheternas och enskilda fastighetsägares vilja och förmåga. Lämpligt
är att i första hand reglera trafiken, så att körtrafiken av-
stänges från gatan över torget, Drottninggatan västra del och Vik-
gatan. Parkeringsplatser bör ordnas på gårdarna, där så ska kunna. Vid en
föruftig bilupptäckning rymmer enbart gårdarna i kvarteret Trasten
i dag omkring 100 bilar. Som jämförelse kan nämnas att nuvarande hast-
stensparkering vid Drottninggatan - Vikgatan rymmer högst 25 bilar.
En allmän uppnybyggnad av stadsdelen bör också kunna ske utan större
kostnader. Byggnader med bristande utrustning och som skall stå kvar men
som 2 - 3 år bör rivas. Åtskilliga uthus bör kunna rivas och utnyttjas.
Sådana sådana utgårdar bör också utnyttjas för trädplantering, och kan

deesuten bidraga till att öka det allmänna intresset och förståelsen för gamla stadens speciella värden, som tyvärr många ej observerat på grund av schabbla fasader och bakgårdar. Förutsättningarna för en sanering av bebyggelsen är beroende av bl.a. ägoförhållanden och byggnadsvärden. Med hänsyn hertill har ett försök gjorts att indela plan-genomförandet i stapper. Första stappan innefattar områden med enkla ägoförhållanden och lågt byggnadsvärde. Hört ingår bl.a. kvarteret Thor, delar av kvarteret Trasten utmed Viktoriegatan och östra delen av Fivelåplatsen. Andra stappan innefattar områden med besvärliga ägoförhållanden men lågt byggnadsvärde, alternativt enkla ägoförhållanden men högt byggnadsvärde. Hit hör bl.a. kvarteret Bryggarens nordöstra och sydvästra delar, södra delen av kvarteret Oden, västra delen av kvarteret Trasten och en mindre del av kvarteret Viken vid Vikgatan. Tredje stappan innefattar återstående områden, som alltså har såväl besvärliga ägoförhållanden som högt byggnadsvärde. Förutsättningarna kan snabbt komma att ändras, varför den skisserade stappindelningen måste bedömas såsom osäker. Tiden för förverkligandet kan med normal och måttlig utbyggnadstakt bedömas bli i 30 år, alltså 7 - 10 år för varje stapp.

Stadens
medveten

Förts att fastighetsförhållandena är relativt enkla innebär likväl markens uppdelning på flera ägare vissa svårigheter, som måste övervinnas. Från stadens sida bör det eftersträvas att förvärva de fastigheter som kan förvärfvas på rimliga villkor. Få ägare innebär att saneringen kan genomföras både lättare och snabbare. Staden har såsom markägare goda möjligheter att påverka den nya bebyggelsen till överensstämmelse med stadsplanens intentioner och kan balansera goda saneringsobjekt mot mindre goda. Det är också naturligt att, om exempelvis bevarandet av kulturhistoriska byggnader och miljör kräver ekonomiska uppoffringar, staden i nödfallens intresse står för dessa. En stadsdelssanering betraktas som en hela samhällets angelägenhet och kan vanligen inte genomföras utan ekonomiska och andra insatser från samhällets sida. Då det i detta fall gäller sanering av en väsentlig del av stadskärnan, alltså en angelägen uppgift, måste detta accepteras. Stadskärnans funktion kan bli avgörande för hela stadens funktion. S.k. punktsanering av tomter, som ger gott ekonomiskt utbyte, bör normalt ej förekomma. Saneringen bör genomföras i tillräckligt stora enheter, helst ett kvarter i taget, om ett gott resultat skall kunna erhållas. Saneringsenheternas storlek kan dock variera avsevärt, beroende bl.a. på stadsplanens utformning. Fastigheternas arkitekturvärden är nu ganska höga, vilket i vissa fall kan leda till krav på högre reparationer än vad enligt ovan är lämpligt. I sådana fall är det emellertid

en byggnad som ej passar in i miljön, skapar parkeringsproblema och till förfång för andra fastigheter utnyttjar alltför stor del av sammanlagda lokalbehovet.

Enskilda
markägare
nedverkan

Enskilda fastighetsägare kan endast i undantagsfall genomföra saneringen för en enskild tomt. Samverkan mellan tomtägare är vanligen nödvändig och kan även ge ett gott resultat. Staden bör i vissa fall kunna biträda, i samma utsträckning som om tomterna hade varit i stadens ägo. Ett aktivt deltagande och intresse från fastighetsägarnas sida är av största betydelse för saneringens genomförande.

Kostnader

För att kunna genomföra saneringen enligt ovan angivet tidsschema är det lämpligt att en relativt stor del av fastigheternas totalvärde lägges på marken. Markvärdet bör därför sättas lika med högsta nedgivna belåningevärdet. Exploateringsgraden å v s förhållandet mellan våningeyta och markyta varierar, men är för flertalet kvarter omkring 0,75. Saneringen bör helst ske i stora enheter, varvid markpriset kan sättas lika för hela området. Särskild vikt bör läggas vid att partier med låg exploatering saneras gemensamt med partier med hög exploatering.

Filipstad den 9 mars 1962.

Bertil Tuneryd

arkitekt S&R

BILAGOR (endast till originalt):

Kartor

Nivåkartor

Markbeskaffenhet

Extraordinära grundläggningskostnader I

Extraordinära grundläggningskostnader II

Ägokarta

Byggnadstekniskt tillstånd

Byggnader av kulturhistoriskt intresse

Taxeringsvärden

Butiker, kontor, verkstäder

Avloppsnät

Befintliga förhållanden (byggnadernas användning)

Planekiss, utbyggnadsetapp I

" " II

" " III

" , alternativ med industri, utbyggnadsetapp I

" " " " " II

Parkeringsordning för centrala staden, förslag till slutlig lösning

Trafik och parkering vid Brottningsgatan och Våkgatan; förslag till omedelbar lösning

Rivning av byggnader

Yttrande om grundläggningsförhållandena av civiling. Stig Henriksson

Exploateringskalkyler, av stadsingenjör Harry Lindrup

Modeller

Gamla staden i dag

Gamla staden, förslag

STADSPLANEINGENJÖR
HANS KARLBERG
HANTVERKAREGATAN 22
682 00 FILIPSTAD

Sänder härmed som kan erbjuda
Den önskan negativerna till de
bilder jag tog i gamla staden i
april 1973.

F. m. bärns det inte värdskade
att få tillbaka dem.

Karlstad 1974-02-11

Hatungu Lars Erik H.

SER HELST BILDERNA ÅTER VID TILFALLE

arkitektgruppen ha/ho/li ab

Hans Ericsson
Lars-Erik Havstad
Gunnar Hollström
Göran Lindell
Bo Nylén
arkitekter SAR

Landsantikvarie Gösta von Schoultz
Värmlands Museum
Karlstad

FILIPSTAD

Översänder härmed
2^{ne} fotografier av
huset i torsten nr 2 i kv Viken
omedelbart N om kyrkan. Vägen
mellan huset och kyrkan är Hammögatan.
Hastighetskontroll
i Filipstad mellan om byggnaden har
kulturhistoriskt värde vad dess ändamål
har varit och om det kan rivas.

Karlstad

1974 - 01 - 31

J. Hoff.

Ang Gamla sta'n, Filipstad

Den del av staden som berörs i det följande är området kring kyrkan, omfattande kvarteren

Trasten

Domherren

Oden

Brukspatronen

Viken

Rödingen

Thor

Mörten

Frej

Bryggaren och

Bergmästaren

Bebyggelsen i dessa kvarter bildar en karakteristisk miljö, sär-egen för Filipstad. Dess beståndsdelar är var för sig - med några få undantag - inte av kulturhistoriskt märkligaste slag, men tillsammans bildar de en oersättlig stadsbild i förnämlig kontakt med älv och sjö, en sluten, statisk, ännu ganska tydligt avgrän-sad och nästan fullständig småstad som sett bättre dagar.

Många byggnader har försvunnit. Stall, lador, smedjor, magasin o d har haft naturlig avgång och inte behövt ersättas. Trots det är alla utifrån sedda gatuperspektiv ännu så länge slutna med undan-tag för Spångbergsgatan, som numera leder in i en modern bakgårds-torftighet.

Den påbörjade miljöförändringen i kvarteren Trasten och Rödingen fräter den gamla staden i kanten och kommer tydligen att följas av stadshotellets fall - en svårläkt skada. Nybyggnaderna i nyss-nämnda kvarter är exempel på hur långt man så att säga med enkla medel kan fjärma sig från platsens byggnadstradition fastän man kostnadsfritt kunnat ta hänsyn till den. De visar måhända också 38 §:s Byggnadsstadgan otillräckligheten som instrument för bygg-nadsnämndens kulturella verksamhet och hur lätt en gammal fin miljö tillfogas skada.

Filipstads kommun, Stadsarkitekten

I stadsarkitektens PM av den 14 april d å har han i punkt 5 angivit de arkitektoniska medel som måste användas för att rädda Gamla sta'ns atmosfär och i övrigt föreslagit vissa riktlinjer för planeringen.

Av en förberedande orientering om planläget synes framgå att en närmare precisering av mål och medel behövs som beslutsunderlag för kommunen och andra sakägare samt att undertecknads uppgift är att söka formulera ett handlingsprogram för konservering, restaurering och förnyelse av bebyggelsen och de därmed sammanhängande miljöbildande faktorerna.

Det första steget på vägen till ett sådant program skulle vara att föreslå en etappindelning och att söka beräkna utredningskostnaderna.

I korthet skulle proceduren kunna tänkas bli följande.

Föregående inventeringar genomgås, moderniseras och kompletteras, bl a genom fotografering, varefter gällande stadsplaner och bestämmelser överses med särskild hänsyn till miljöeffekterna. Resultatet användes tills vidare endast för att bedöma om omedelbara åtgärder i form av byggnadsförbud e d är behövliga för att säkra bestående förhållanden till dess ändamålsenligare bestämmelser uppnåtts.

När så skett görs noggrannare undersökningar om varje objekt för sig i syfte att utröna förutsättningarna för deras bestånd och att i stora drag kunna beskriva behövliga byggnadsarbeten. Jämsides med detta sker samråd med fastighetsägare och andra sakägare samt intervjuas hyresgäster och intresserade.

Härigenom framkommer nya synpunkter som tillsammans med insamlade fakta användes till en ingående bearbetning av stadsplanen och utarbetande av principförslag till åtgärder och målsättning för varje kvarter.

Eftersom stadsplanen torde bli en plan för nybyggnad i lika hög grad som en bevarandeplan, synes det lämpligt att illustrera bebyggelsen med modell (ur arbetssynpunkt är det för övrigt fördelaktigt att redan tidigt i arbetsschemat göra en sådan) och perspektiv, då plankartor är svårtolkade och ointressanta för många.

Kombinerat med en angelägenhetsgradering torde nu underlaget vara tillräckligt för att fatta åtminstone principiella beslut om stadsplanen och dess förverkligande.

Filipstads kommun, Stadsarkitekten

I stadsarkitektens PM av den 14 april d å har han i punkt 5 angivit de arkitektoniska medel som måste användas för att rädda Gamla stads atmosfär och i övrigt föreslagit vissa riktlinjer för planeringen.

Av en förberedande orientering om planläget synes framgå att en närmare precisering av mål och medel behövs som beslutsunderlag för kommunen och andra sakägare samt att undertecknads uppgift är att söka formulera ett handlingsprogram för konservering, restaurering och förnyelse av bebyggelsen och de därmed sammanhängande miljöbildande faktorerna.

Det första steget på vägen till ett sådant program skulle vara att föreslå en etappindelning och att söka beräkna utredningskostnaderna.

I korthet skulle proceduren kunna tänkas bli följande.

Föregående inventeringar genomgås, moderniseras och kompletteras, bl a genom fotografering, varefter gällande stadsplaner och bestämmelser överses med särskild hänsyn till miljöeffekterna. Resultatet användes tills vidare endast för att bedöma om omedelbara åtgärder i form av byggnadsförbud e d är behövliga för att säkra bestående förhållanden till dess ändamålsenligare bestämmelser uppnåtts.

När så skett görs noggrannare undersökningar om varje objekt för sig i syfte att utröna förutsättningarna för deras bestånd och att i stora drag kunna beskriva behövliga byggnadsarbeten. Jämsides med detta sker samråd med fastighetsägare och andra sakägare samt intervjuas hyresgäster och intresserade.

Härigenom framkommer nya synpunkter som tillsammans med insamlade fakta användes till en ingående bearbetning av stadsplanen och utarbetande av principförslag till åtgärder och målsättning för varje kvarter.

Eftersom stadsplanen torde bli en plan för nybyggnad i lika hög grad som en bevarandeplan, synes det lämpligt att illustrera bebyggelsen med modell (ur arbetssynpunkt är det för övrigt fördelaktigt att redan tidigt i arbetsschemat göra en sådan) och perspektiv, då plankartor är svårtolkade och ointressanta för många.

Kombinerat med en angelägenhetsgradering torde nu underlaget vara tillräckligt för att fatta åtminstone principiella beslut om stadsplanen och dess förverkligande.

Fyll stadsarkitekten

Bostadssaneringsprogram

Kommunerna är nu sysselsatta med planeringen av saneringsverksamheten. Denna sker genom upprättande av bostadssaneringsprogram, där samhällsliga och bostadssociala hänsynstaganden skall komma i förgrunden. Som viss handledning har Byggforskningen låtit publicera Rapport 29:1973 "Ombyggnad, fastighetsekonomisk värdering i kommunala saneringsprogram". Dessutom beräknas under oktober utkomma Rapport 32:1974 "Ombyggnad, hur bostadshusen byggdes 1880 - 1940".

För ett bostadssaneringsprogram erfordras ett beslutsunderlag där bl a de fastighetsekonomiska aspekterna skall ingå. Vi har i Stockholm och andra kommuner i hela landet enligt uppdrag utfört besiktningar och bedömningar med fastighetsekonomiska redovisningar. Vi har därigenom fått erfarenheter från över 1000-talet äldre hus av vitt skilda kategorier. De ekonomiska betingelserna varierar starkt beroende på husens standard och kondition m m. Ombyggnadskostnaderna kan bli 500 - 1500 kr/m² ly och självkostnadshyrorna 80 - 140 kr/m² ly.

Vi erbjuder vår medverkan att för kommunen göra en fastighetsekonomisk utredning av det äldre bostadsbeståndet, så att politikerna får det behövliga underlaget för utvärdering och beslut i saneringsfrågorna.

Vid besiktning och bedömning av minst 50 hus kan vårt arvode hållas så lågt som 200 - 350 kronor per hus. I arvodet ingår allmän information om tillvägagångssättet för framtagande av saneringsprogram.

Vi föreslår att ett uppdrag inleds med en allmän information. Vi får då kännedom om karaktären och omfattningen av ert bostadsbestånd, så att vi kan lämna ett fast pris. Detta pris kan också bero på kommunens tillgång till egen specialutbildad personal. Vi anpassar oss därefter.

Vår information nr 4/1974 med bilaga översänds härmed. För närmare upplysningar i ämnet var god och efterfråga Sven-Erik Bjerking eller Bertil Clavensjö.

Med vänlig hälsning
BJERKING INGENJÖRSBYRÅ AB

Sven-Erik Bjerking

UTREDNINGSUUNDERLAG, INSAMLING

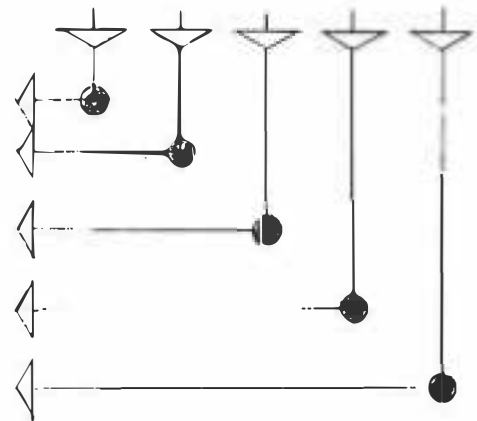
KÄLLA

ANVÄNDS I UTREDNING FÖR

		R	F	B	M	P
11 Ägandeförhållanden, kategori	A	●	●	●		
12 " , tomträtt o köpdata	A	●	●			
13 Befolkning, antal o ålder	A			●		●
14 " , förvärvsarb o fördelning	A			●		●
15 Hyra för bostäder o lokaler	A	●	●			
16 Taxeringsvärden	A	●	●			
17 Bebyggelse, byggnadsår	A		●		●	
18 " , ty,by,vy,by/ty	A	●	●			
19 " , ly,bly,lly,bly/ly	A		●			
20 " , grundförhåll. byggnadstyp	I		●		●	●
21 " , teknisk kondition	I		●		●	
22 " , hygienisk kondition	I			●		
23 Bostäder, storlek o fördelning	A	●	●	●	●	
24 " , utrustningsstandard	A		●	●	●	
25 Lokaler, storlek o fördelning	A	●	●	●	●	●
26 " , användning	A	●	●	●	●	●
27 Gällande stadsplan ty,by,vy,by/ty	A	●	●	●		●
28 Trafiksystem	I				●	●
29 Miljövärden, ljus, luft, buller	I			●	●	●
30 " , byggnader, områden	I	●			●	●

BESLUTSUUNDERLAG, REDOVISNING

- 01 Rättsförhållanden
- 02 Fastighetsekonomiska förhållanden
ombyggnadskostnader, hyror, lönsamhet
- 03 Bostadessociala förhållanden
social struktur, sociala resurser
- 04 Miljömässiga förhållanden
omgivn, stadsbild, kulturhist. värde
- 05 Plantekniska förhållanden
trafikservice, allmän samhällsservice

TECKENFÖRKLARINGAR

R Rättsförhållanden	A Insamling av data från fastighetsregister m fl källor
F Fastighetsekonomiska förhållanden	I Insamling av data genom inventering m m på ort och ställe
B Bostadessociala förhållanden	● Översiktskartor eller dylikt
M Miljömässiga förhållanden	
P Plantekniska förhållanden	

GÖTGANAN 3
752 22 UPPSALA
TEL 018/14 94 80

BJERKING INGENJÖRSBYRÅ AB

SANERINGSPROGRAM FÖR KOMMUNER
Utrednings- och beslutaunderlag

219 1974

1969

ARBETSNR | RITNINGSNR | REV

Filipstads kommun, Stadsarkitekten

Det är viktigt att avväga ambitionerna för moderniseringar och ombyggnader så att kostnaderna inte blir jämförbara med nybyggnad men resultatet ändå attraktivt trots den högre hyran. Lyckas man med detta, lär Gamla sta'ns bevarande bli till mera glädje än bekymmer t o m för Filipstads egna skattebetalare.

Plangenomförandet är i sin tur beroende av åtskilligt mera detaljerade undersökningar och ombyggnadsprojekteringar.

Innan större delen av ovan skisserade arbeten genomförts är det fåfängt att närmare söka beräkna erforderlig arbetsvolym för mer än akuta fall. En förteckning över troliga arbetsmoment är under arbete. Den är avsedd att ligga till grund för en kostnadsberäkning och kommer först att presenteras i koncept.

Om ovanstående redogörelse ger anledning till invändningar eller kommentarer, mottas dessa synpunkter tacksamt för beaktande i arbetsschemat.

Karlstad 1973-05-30

ARKITEKTGRUPPEN/

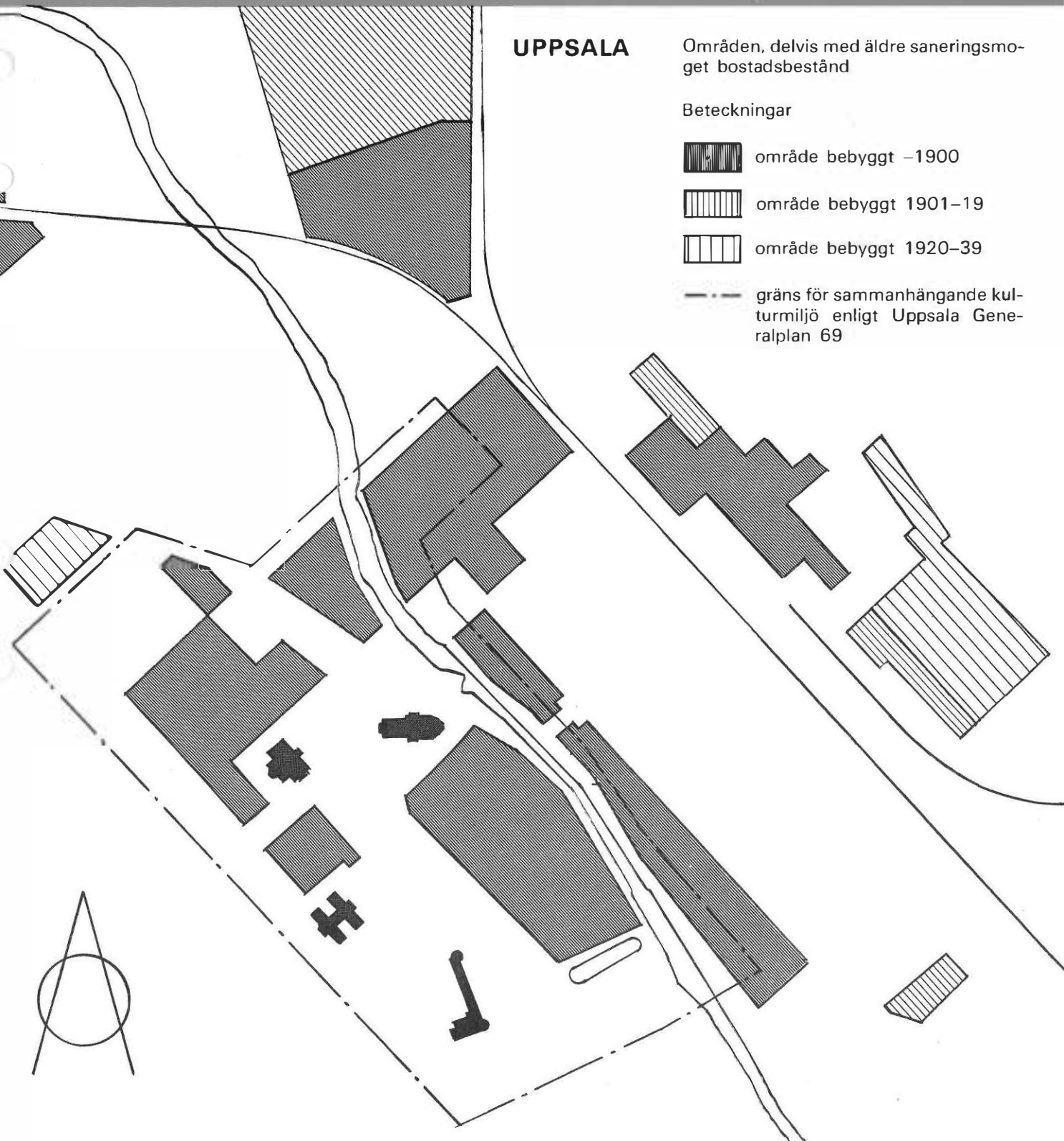
Lars-Erik Havstad

UPPSALA

Områden, delvis med äldre saneringsmoget bostadsbestånd

Beteckningar

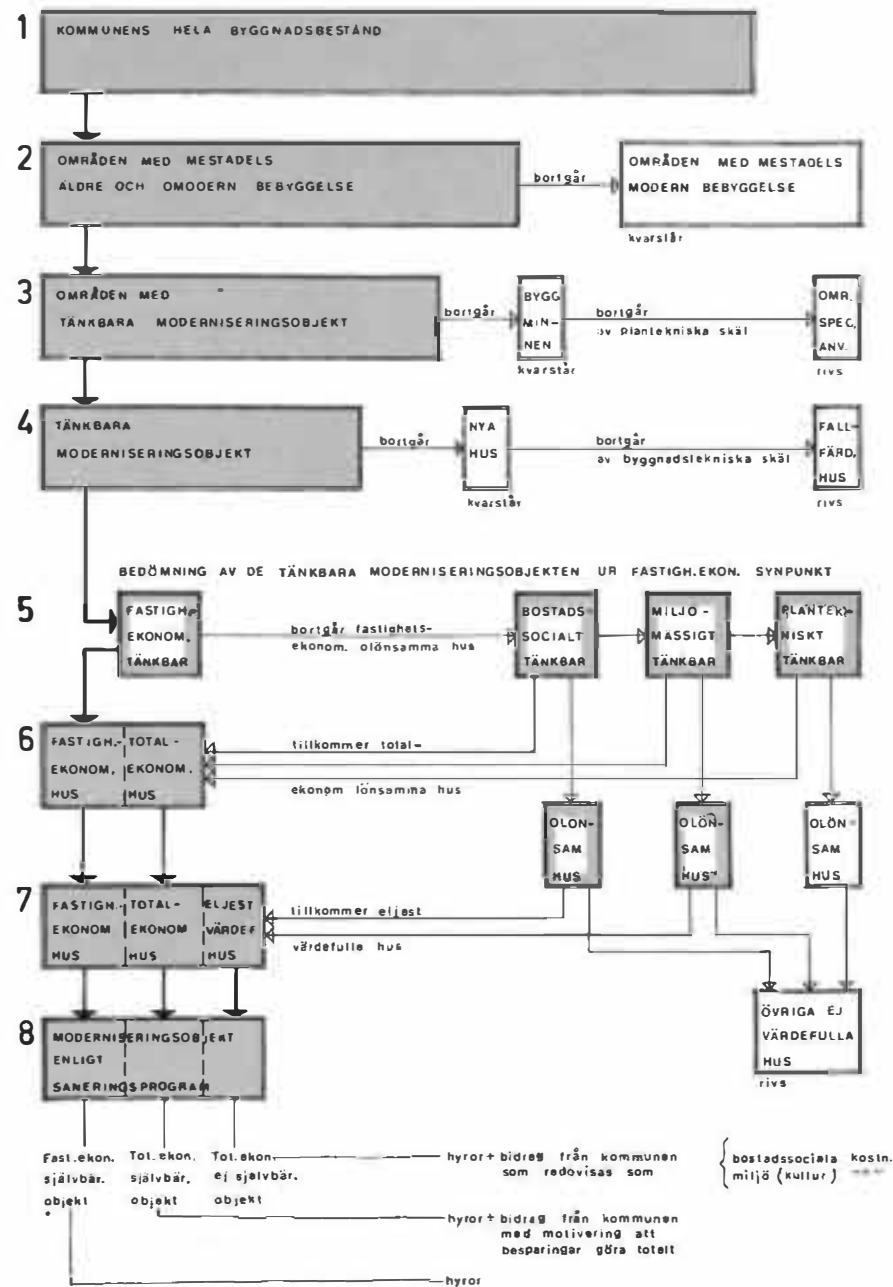
- område bebyggt -1900
- område bebyggt 1901-19
- område bebyggt 1920-39
- gräns för sammanhängande kulturmiljö enligt Uppsala Generalplan 69

Det gäller hur vi vill att samhället skall se ut och fungera, hur folk skall trivas ..... och vad vi har råd med.

De fastighetsekonomiska frågorna utreder vi på sätt som visas här nedan.

SÅ KAN SANERINGSPROGRAMMET VÄXA FRAM Arbetsmodellen från Byggforskningsrapport R29:1973

UTREDNING

1, 2, 3 och 4
Sammanställning av utredningsunderlag för uppdelning i saneringsområden. Saneringsområdena anges med uppgift på angelägenhetsgrad.

BEDÖMNING

5
Utredning gällande aspekterna var för sig.

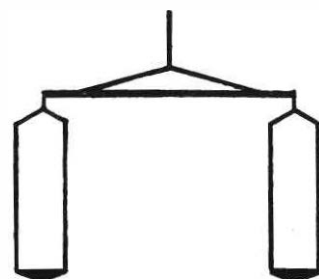
6
Ekonomisk utredning som innefattar alla aspekter.

BESLUT

7 och 8
Vägning sker mellan de olika aspekterna. Utredningarna 5 och 6 måste då utgöra tillförlitliga beslutsunderlag.

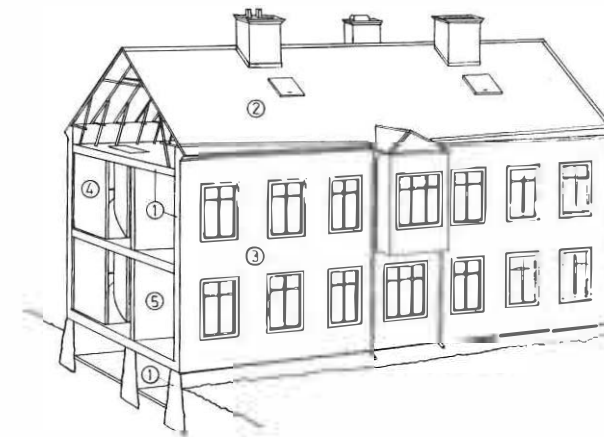
I ENA VÅGSKÅLEN

- Bostadssociala frågor
social struktur, sociala resurser
- Miljöfrågor
kulturhistoriskt värde, stadsbild, omgivning, ljus, luft
- Plantekniska frågor
sambandservice, trafikservice

I ANDRA VÅGSKÅLEN

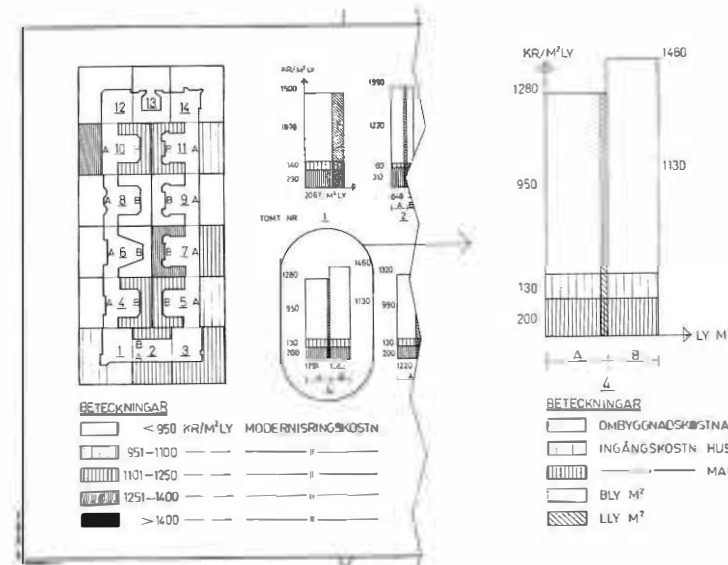
- Ekonomiska frågor
ombyggnadskostnader
boendekostnader
allmänna kostnader

BESIKTNING. BEDÖMNING

Hos de enskilda husen studeras standarden och den tekniska konditionen för

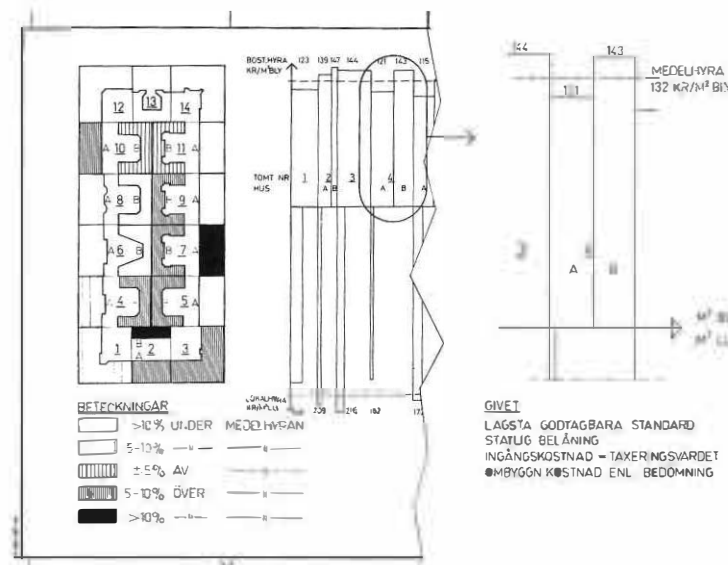
- 1 grund och husstomme
- 2 yttertak med detaljer
- 3 fasader med detaljer
- 4 invändiga byggnadsdelar
- 5 installationer, brandskydd

OMBYGGNADSKOSTNADER

uträknas med ledning av iakttagelser gällande husens standard, tekniska kondition och andra faktorer som sammanhänger med ålder, storlek, höjd, planlösning m.m.

Varje hus redovisas och sammanställs områdesvis eller kvartersvis.

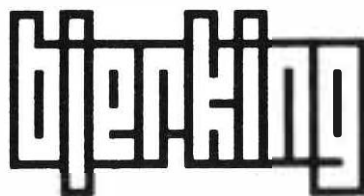

SJÄLVKOSTNADSHYROR

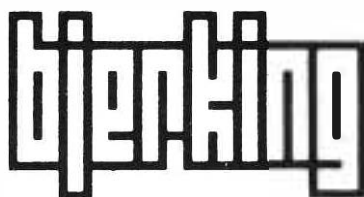
uträknas med ledning av ombyggnadskostnader och ingångskostnader.

Varje hus redovisas, varvid också anges medelhyror kvartersvis. Dessa jämförs sedan med antagen bruksvärdeshyra. Lönsamhetsbedömning kan då göras.

Resultatet av utredningen tillhör beslutsunderlaget.
En vikt i vågskålen.

Vårt ingenjörskontor samarbetar med kommunala organ vid utformande av ombyggnads- och saneringsprogram. Vi delar gärna med oss av våra erfarenheter.

Ett ingenjörskontor med många verksamhetsgrenar

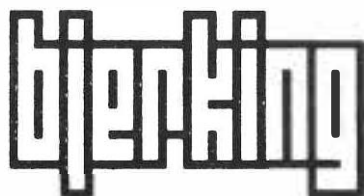
- Byggnadskonstruktioner
- Bygglledning och kontroll
- Data- och systemutveckling
- Fjärrvärmeteknik
- Geoteknik, grundläggning
- Ljud- o. vibrationsmätningar
- Ombyggnadsteknik
- Precisionsmätningar
- Produktutveckling
- Restaureringsteknik
- VVS, skötselinstruktioner

**BJERKING
INGENJÖRSBYRÅ AB**

GÖTGATAN 3
752 22 UPPSALA

TELEFON
018-14 94 80

Ledamöter av Svenska Konsulterande
Ingenjörers Förening SKIF

**KONSULTER
I BYGGTEKNIK**

HAMNGATAN

1305

1

BRYGGAREN

1

130

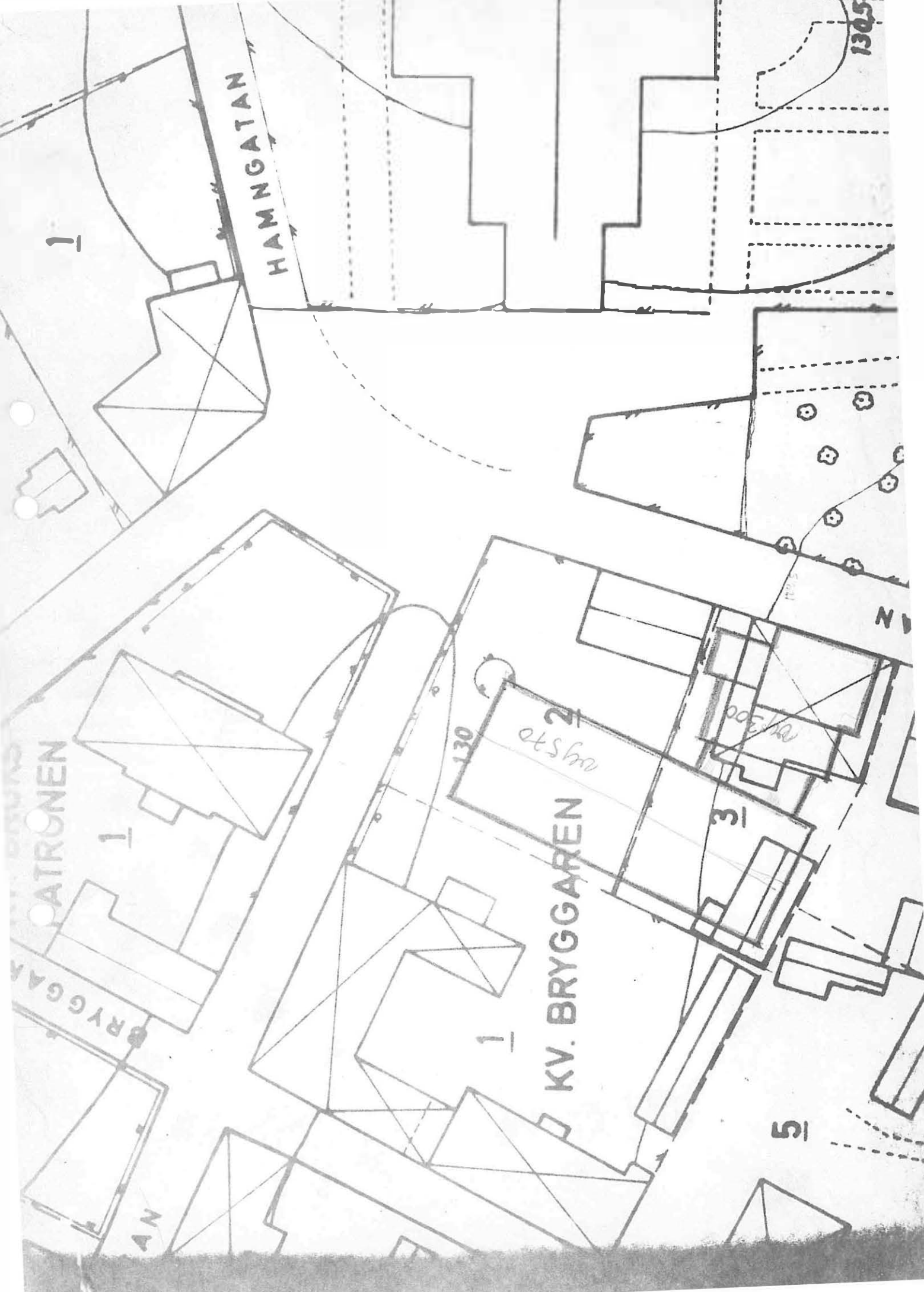
2
ostst

KV. BRYGGAREN

3

1

5

Gamla stan i Filipstad
Förslag till riktlinjer i planeringsarbetet

1. Området omfattar den del av Gamla stan som ligger sydväst om Drottninggatan.

2. Enligt trafikledsplanen av år 1966 skall förekommande genomfartstrafik följa leden Hotellbron-Kyrkogatan-Bryggargatan-Vikgatan.

Även andra lösningar kan aktualiseras åtminstone som provisorier under kortare eller längre tid beroende på bl a saneringsmöjligheterna i kv Domherren, Thor och Oden.

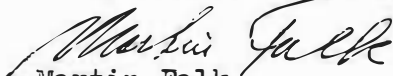
Beslut föreligger att befria Stora Torget och Viktoriegatan från biltrafik.

3. Med undantag för kv Domherren och Rödingen avses bebyggelsen i huvudsak inrymma bostäder. Stadshotellet i kv Domherren kommer troligen att rivas. Polishuset förmodas stå kvar under avsevärd tid. Den framtida användningen av kv Domherren kan fn ej anges.

4. Området skall vara självförsörjande ifråga om parkeringsplatser. Eventuellt kan en del av parkeringsytan bli föremål för samnyttjande vad beträffar behovet för dels kyrkan dels butikerna vid Drottninggatan.

5. Bebyggelsens skala och karaktär bör anpassas till den äldre bebyggelsen. Byggnader högre än två våningar bör ej komma ifråga. Befintliga äldre byggnader bör bevaras om det ur teknisk och ekonomisk synpunkt är försvarbart. Det befintliga gatunätet bör om möjligt bibehållas.

Filipstad 1973-03-14

Martin Falk
stadsarkitekt

Avskrift.

S 841/59

Till Byggnadsnämnden i Filipstad.

På Eder begäran har byggnadsstyrelsen granskat ett förslag till generalplan för Filipstad. Granskningen har skett i samråd med övriga centrala verk och institutioner, vilkas verksamhetsområden beröres av förslaget. Från arbetsmarknadsstyrelsen, bostadsstyrelsen, civilförsvarsstyrelsen, järnvägsstyrelsen, riksantikvarieämbetet, skolöverstyrelsen, statens institut för folkhälsan, statens geotekniska institut samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har skriftliga yttranden och memorior inkommit, vilka här bifogas.

I samband med granskningen har besök skett på platsen, varvid förslaget diskuterats tillsammans med länsarkitekten och representanter för staden.

De synpunkter som framkommit vid den sålunda skedda granskningen redovisas i det följande.

Regionala förhållanden.

Av generalplaneförslaget och de inkomna yttrandena framgår att vissa planeringsfrågor, berörande exempelvis arbetsmarknaden och skolväsendet, är gemensamma för staden och de angränsande kommunerna. Dessa gemensamma planläggningsproblem synes emellertid inte vara av den art att de i högre grad påverkar generalplanens utformning.

Befolkningsprognosen.

De i generalplanen angivna beräkningarna av den framtida befolkningsutvecklingen bygger på vissa allmänna antaganden, bl.a. att befolkningsstillväxten skulle bli lika med en för landets tätorter beräknad tillväxt av 1,2 % per år. Vid befolkningens framskrivning har antagits att dödstalen skulle bli samma som för hela riket år 1940 och födelse-talen samma som för städerna år 1944. Lämpligheten av dessa antaganden kan ifrågasättas; de motsvarar de lägsta dödlighets- och högsta födelse-tal som iakttagits på senare år. Vissa gynnsamma förhållanden, bl.a. den jämna utvecklingen inom stadens näringsliv, har emellertid medfört att prognosen hittills rätt väl kommit att stämma med den faktiska utvecklingen. Såsom arbetsmarknadsstyrelsen påpekat i sitt yttrande

Angående generalplan för Filipstad.

bör prognosen lämpligen aktualiseras då materialet från 1960 års folkräkning föreligger.

Planens allmänna uppläggning.

Stadens hittills planlagda område är i vissa delar ofullständigt utnyttjat, vilket innebär att bebyggelsen där blivit gles och förhållandevis spridd. Som helhet betraktad samlar sig dock stadsbebyggelsen inom ett rätt väl sammanhållet område, utan de isolerade gruppbyggnader som annars är rätt vanliga inom våra äldre tätorter med deras ofta alltför stort tilltagna planer. Bostadsområdena ligger i nära anknytning till centrumområdet och till arbetsområdet vid järnvägen. I stora delar har bebyggelsen tillkommit efter 1911 och 1927 års stadsplaner, vilka omfattar nästan hela den nu bebyggda delen av staden. Dessa planer har hittills tillämpats på sådant sätt att den tillkomna bebyggelsen rätt väl anslutit sig till karaktären och skalan hos den äldre stadsbebyggelsen. Många faktorer har bidragit till att så kunnat ske; stadsområdets topografi, de små byggnadsenheterna och den lugna utbyggnadstakten torde i första hand ha blivit bestämmande för resultatet.

Generalplaneförslaget har i hög grad bundits av hänsyn till tidigare fastställda planer och redan tillkommen bebyggelse. Beträffande den på flera mindre grupper spridda tyngre bebyggelsen - flerfamiljshusen - visar förslaget en strävan att genom en samlad lokalisering av det fortsatta byggandet söka åstadkomma ett bättre sammanhang. I nuvarande läge måste detta anses vara riktigt; byggnadsstyrelsen vill för sin del - såsom närmare framgår av avsnittet om bostadsområdena - rekommendera en ännu kraftigare begränsning av byggandet utanför det egentliga centrumområdet.

Mot planens uppläggning i stort synes i övrigt inte vara något att erinra.

Arbetsområden.

De i generalplanen angivna industriområdena torde vara tillräckliga för den antagna generalplaneperioden. De är väl belägna i förhållande till redan tillkomna anläggningar, kommunikationer och bostadsområden. Goda möjligheter till ytterligare utvidgning synes också föreligga.

De synpunkter civilförsvarsstyrelsen framfört i sitt yttrande bör beaktas i samband med det fortsatta planläggningsarbetet. Därvid bör bl.a. behövliga skyddszoner utläggas mellan industri- och bostadsområdena.

Bostadsområden.

För dimensioneringen av bostadsområdena har i generalplanen antagits att 30-60 % av bostadsproduktionen förläggas i småhus och 40-70 % i flerfamiljshus - allt i rumsenheter räknat. För att samtidigt hålla möjligheterna öppna för båda dessa alternativ har mark reserverats för 400 småhus och för 600 lägenheter i flerfamiljshus, vilket motsvarar maximisiffrorna i de båda alternativen.

Det finns åtskilligt som tyder på att behovet av egna hem och andra former av småhus underskattats vid de sålunda gjorda beräkningarna. Erfarenheterna från olika håll visar att efterfrågan på småhus starkt ökat under de senaste åren och det finns anledning antaga att denna tendens kommer att bestå eller ytterligare förstärkas. Med hänsyn härtill och till det förhållandet att bostadsproduktionen i staden under en lång tid varit inriktad nära nog enbart på flerfamiljshus vill byggnadsstyrelsen - med understrykande av de uttalanden som härvidlag gjorts i bostadsstyrelsens yttrande - framhålla angelägenheten av att principerna för den fortsatta bostadsproduktionen tages under förnyat övervägande. För småhusområdena behöver detta inte innebära någon ändring i fråga om planens utformning; de outnyttjade tomterna inom redan stadsplanlagda områden tillsammans med de föreslagna nya områdena synes väl räcka till även för en rätt väsentlig ökning av småhusbyggandets andel. Ett ökat småhusbyggande torde däremot innebära att områdena för flerfamiljshus måste minskas. Av beskrivningen framgår bl.a. att inom området mellan Hertig Karlsgatan och Allégatan skulle enligt redan fastställda stadsplaner utöver lokaler för handel m.m. kunna inrymmas bostäder för 2.000 personer d.v.s. nära en tredjedel av stadens befolkning. Även utanför detta område har emellertid flerfamiljsbebyggelse tillkommit i rätt stor omfattning, t.ex. norr om Hertig Karlsgatan. Under förevarande förhållanden vill byggnadsstyrelsen förorda att flerfamiljsbebyggelsen i första hand begränsas till att omfatta området mellan Allégatan och Vasagatan. Utanför detta område bör ett fortsatt hyresbyggande så långt som möjligt undvikas, även om detta skulle innebära att redan fastställda detaljplaner inrymmande sådan bebyggelse ställes på framtiden.

De föreslagna småhusområdena är enligt byggnadsstyrelsens mening väl belägna. Goda möjligheter att vid behov framdeles öka dessa områden synes också föreligga. Beträffande de föreslagna områdena för flerfamiljshus har styrelsen - med ovan angivna förbehåll beträffande områdenas storlek - icke heller funnit anledning till erinran.

Centrumområdet.

I generalplanen har förutsatts en rätt långt gående koncentration av centrumbebyggelsen. Någon närmare redovisning av motiven för det nu föreslagna centrumområdets storlek har inte lämnats; i princip är emellertid förslaget uppläggning härvidlag utan tvivel riktig.

Byggnadsstyrelsen har i andra sammanhang - bl.a. i skrivelse till byggnadsnämnden den 1 september 1959 - framfört vissa synpunkter på frågan om bebyggandet inom centrumområdet. Styrelsen har därvid särskilt framhållit vikten av en generalplanemässig bedömning av denna fråga. I första hand gäller det då att klarlägga vilket lokalbehov man här har att tillgodose; för butiker och serviceanläggningar, för sociala och kulturella institutioner, för de bostäder som anses kunna och böra förläggas till centrum. Detta behov måste sedan vägas mot de standardkrav som planläggningen har att bevaka: funktionsduglighet och anpassbarhet, utrymme för trafik och parkering, för lekplatser och andra friytor, arkitektoniskt och miljömässigt sammanhang. Frånvaron av en på så sätt underbyggd och genomarbetad plan leder lätt - såsom också visat sig i samband med den sanering som hittills förekommit i Filipstad - till en överskattning av exploateringsmöjligheterna. Följden härav blir i sin tur vanligen en dålig miljö både för cityanläggningar och boende.

Mot bakgrunden härav anser sig byggnadsstyrelsen böra understryka angelägenheten av att saneringsfrågorna i ett sammanhang tages upp till fortsatt, allsidigt studium.

Styrelsen vill i detta sammanhang särskilt understryka de krav som hänsynen till den äldre bebyggelsen måste ställa när det gäller att fastslå riktlinjerna för centrumområdets förnyelse. Framförallt gäller detta Gamla Staden, d.v.s. partiet kring kyrkan fram till Stora Torget och Viktoriagatan. Filipstad äger i detta parti ett sällsynt väl bevarat exempel på den svenska småstadens tidigare byggnadsskick. Trots rätt stora variationer i fråga om kvaliteten hos de olika byggnaderna samverkar de genom sin måttliga och väl samstämda skala samt genom sin inpassning i landskapet till en helhet med stora miljömässiga och arkitektoniska värden. Detta har också påvisats i generalplaneutredningen; i beskrivningen har sålunda uttalats att miljön kring kyrkan borde bevaras som kulturminne. Uttalandena i riksantikvarieämbetets yttrande går i samma riktning. Ämbetet har ifrågasatt om inte även vissa andra områden på liknande sätt borde skyddas. Frågan härom bör enligt byggnadsstyrelsens mening närmare övervägas i samband med den fortsatta planeringen.

Den förnyelse som under alla förhållanden måste ske inom stadens

centrala delar kommer med all säkerhet att genomföras i spridd ordning och under förhållandevis lång tid. Även av den anledningen är det angeläget att det nya som tillkommer anpassar sig till skalan och karaktären hos den nuvarande bebyggelsen. En ständig strävan måste vara att olika delar av staden även under olika stadier av pågående förnyelseverksamhet bevarar sin jämvikt och sitt sammanhang.

Kommunikationer,

Enligt generalplanen kommer Hertig Karlsgatan att få upptaga den öst-västliga genomfartstrafiken. Med hänsyn till bl.a. de tunga timmertransporter som därvid kommer att föras genom stadens centrala del är det angeläget att möjligheterna att trots den svårbemästrade terrängen kunna bygga en förbifartsled snarast undersökas.

Beträffande vägnätet i övrigt har byggnadsstyrelsen inte något att tillägga utöver vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anfört i sitt yttrande.

Järnvägsstyrelsen har i sitt yttrande lämnat förslaget utan erinran.

Skolområden.

Såsom framgår av skolöverstyrelsens och länskolnämndens yttranden liksom också av uppgifter som byggnadsstyrelsen under hand erhållit är de tre redan befintliga skolområdena - Läroverket, Gamla folkskolan och Strandvägsskolan - tillräckliga för enhetsskolans och gymnasiets behov. Detta hindrar emellertid inte att båda de i generalplanen föreslagna nya skolområdena - avsedda för lågstadiet - bibehålles som reservområden; det förhållandet att alla låg- och mellanstadieklasserna nu är förlagda till områden söder om centrum och den öst-västliga genomfartsleden synes särskilt tala för ett bibehållande av det norr om gamla järnvägen Filipstads Ö - Finshyttan angivna skolområdet.

Av länskolnämndens yttrande framgår att ny yrkesskola planeras. I generalplanen saknas förslag till lämpligt område för denna. Drätselkammaren har emellertid föreslagit att visst område utlägges till yrkesskoländamål, och det kan förutsättas att generalplaneförslaget blir föremål för en komplettering i detta hänseende.

Sammanfattande synpunkter.

Såsom framgår av det ovan anförda är ytterligare klarlägganden i vissa avseenden, exempelvis beträffande huvudvägnätet och utformningen av stadens centrala delar behövligen för att generalplanen skall ge bättre överblick och säkrare ledning för stadens ställningstaganden till planläggnings- och bebyggelseproblemen. I samband med en sådan fort-

satt bearbetning vore det även önskvärt att motivering redovisades för vissa av de förslag som angivits på kartan.

De ändringar av generalplaneförslaget som de gjorda påpekandena kan komma att medföra synes emellertid inte påverka planens principiella uppläggning.

De anmärkningar som av två markägare riktats mot förslaget synes inte heller vara av den art att de bör föranleda några åtgärder i detta sammanhang. I stort sett finner byggnadsstyrelsen förslaget väl lämpat att läggas till grund för stadens fortsatta planering och utbyggnad. För att planen skall kunna fylla denna uppgift är det nödvändigt att den hålles aktuell och att dess principer också respekteras vid det praktiska handlandet.

I ärendets handläggning har även byggnadsråden Dahl och Quiding deltagit.

./.

De insända handlingarna återställes härmed. Stockholm den 20 december 1960.

Sixten Larsson

Ivar Jonsson

Börje Stigler

VIDIMERAS

EX OFFICIO

Tony Schmöckel

FILIPSTAD
GAMLA STA'N

Trakten kring kyrkan

Feb -74

Karakteristiska drag

Hushöjd enhetligt II våningar, ibland med inredd vind (ej i de äldsta husen).

Hushöjden gäller även de flesta kvarvarande uthusen.

Fasadmaterial typiskt stående panel på timmer. I kv Oden nr 3 är timret delvis synligt. Putsade hus och fasspantpaneler förekommer.

Tak skiffer. Stora taksprång med horisontell inbrädning. Sadel-tak vanligast. Valmade tak förekommer.

Fönster tvålufts, på höjden tredelade, med eller utan losholtz. Vattbräda över, utan eller med utvändiga foderbrädor. Äldre fönster med åttadelade enkla bågar finns i Oden. Fönsteraxel-avstånd 260-340, gårdsfasader kan ha längre avstånd.

Stadsplanen karakteriseras av en påfallande slutenhet. Alla gatuperspektiv slutar i en byggnad eller ett dominant landskapsparti (i S Spångberget).

Gatubredderna är efter moderna förhållanden små. Mellan husliv mäts 6,5 - 9 m. Gatumaterialet har varierat från grus över kullersten och smågatsten till asfalt. Gatunivåerna torde ha höjts med tiden genom omläggningar och reparationer, ibland med följd att bottenbjälklag och nedre väggdelar utsatts för fuktskador.

Bebyggelsens homogenitet är bruten i kv Rödingen och Bryggaren, snart också i kv Domherren.

Miljön tål inga ytterligare förluster i form av rivningar eller artskilda ny- och ombyggnader.

Vid förnyelse av byggnadsbeståndet kan man inte räkna med den expolateringsgrad som rådde på slutet av 1800-talet. Såväl hänsyn till brandsäkerhet och hygien som till ändrade levnadsförhållanden gör det praktiskt omöjligt att i detalj återskapa miljön.

Däremot finns det all anledning att bevara de väsentliga elementen i gaturum och gårdsperspektiv även om omständigheterna skulle göra det nödvändigt att ersätta befintliga hus med nya.

Bestämmelser, normer, lagerstandard och liknande faktorer har ändrats så att oavlätlig uppmärksamhet fordras av projektören från skiss till färdigstrykning för att resultatet skall bli det eftersträvansvärda.

Eftersom förebilderna är synnerligen enkla skall det disciplinerade byggandet inte behöva medföra extra kostnader utan tvärtom vara ekonomiskt försvarligt.

ARKITEKTGRUPPEN HAHOLI AB

FILIPSTAD

GAMLA STADEN
TRAKTEN KRING KYRKAN

FEB -74

Preliminära antaganden om nybyggnader

Yta pr genomsnittslägenhet (samtliga hus är källarlösa)		100 m ²
P-plats pr lgh på tomtmark = garageplats + manöverutrymme, 1,2 st/lgh (besökande parkerar vid kantsten)		43 "
Uteplats pr lgh, netto		50 "
Kommunikationsyta och gemensamma an- läggningar pr lgh		57 "
ERFORDERLIG YTA M ² /LGH i II vån	HUS	50 "
	P	43 "
	UTEPL	50 "
	GEM	57 "
		<u>200 "</u>
	"SPILL"	50 "
	SUMMA	<u><u>250 m²</u></u>

Härav är (50 + 18 = 68) 70 m² bebyggd yta.

Relation mellan fri yta och lägenhetsyta (rymlighetstal):

$$\frac{180}{100} = \underline{\underline{1,8}}$$

Antal lägenheter som ryms i resp kvarter under ovanstående för-
utsättningar:

ODEN 1-4 $\frac{2630}{250} = 10$ lgh ≈ 1000 m² b 1 y

Nuvarande innehåll ca 1600 m² b 1 y

THOR 1-2 $\frac{1450}{250} = 6$ lgh ≈ 600 m² b 1 y

Nuvarande innehåll 970 m² b 1 y

THOR 1-4 $\frac{3030}{250} = 12$ lgh ≈ 1200 m² b 1 y

eller 230 m² utöver nuvarande innehåll (= 2-3
lgh till).

Fasadlängder

Kv ODEN har ännu större delen kvar av de gatufasader som konstituerar gaturummen: $20 + 27 + 19 + 7 + 17 + 8 (+ 12) = 110$ m.

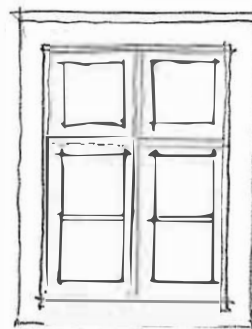
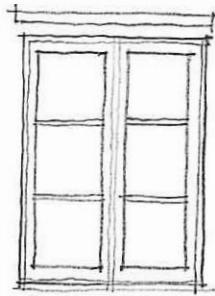
Mot detta skulle svara en nybyggnadsyta (bottenyta lägenheter) om 500 kvm.

Motsvarande husdjup skulle då bli ca 4,5 m. x)

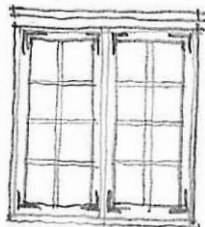
ARKITEKTGRUPPEN HAHOLI AB

x) Måttet är i det närmaste orimligt men ger anvisning om att små husdjup ger stora fördelar i miljögestaltningen.

FILIPSTAD
GAMLA STÅN
Fönstertyper

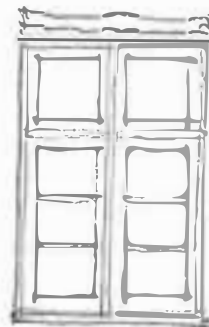

VANLIGASTE
TYPER, OFTAST KOPPLADE.
Kv. TRÅSTEN, ODEN, BRUKSPATRONEN, VIKEN, BRYGGAREN.

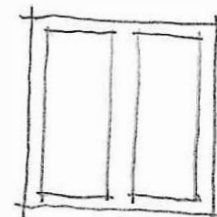
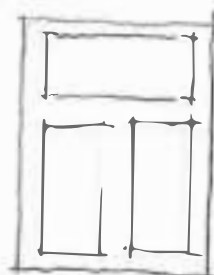
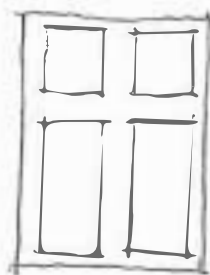
ÄLDRE TYP
ENKLA BÄGAR,
SENARE HÖRN -
JÄRNSFÖRSTÄRKA

Kv ODEN

VARIANT

Kv BRYGGAREN

"MODERNISERADE"

ODEN 3

BORDE RESTAURERAS

feb. ~ 74

FILIPSTAD

GAMLA STADEN

TRAKTEN KRING KYRKAN

FEB -74

Preliminära antaganden om nybyggnader

Yta pr genomsnittslägenhet (samtliga hus är källarlösa)		100 m ²
P-plats pr lgh på tomtmark = garageplats + manöverutrymme, 1,2 st/lgh (besökande parkerar vid kantsten)		43 "
Uteplats pr lgh, netto		50 "
Kommunikationsyta och gemensamma an- läggningar pr lgh		57 "
ERFORDERLIG YTA M ² /LGH i II vån	HUS	50 "
	P	43 "
	UTEPL	50 "
	GEM	57 "
		<hr/> 200 "
	"SPILL"	50 "
	SUMMA	<hr/> <u><u>250 m²</u></u>

Härav är (50 + 18 = 68) 70 m² bebyggd yta.

Relation mellan fri yta och lägenhetsyta (rymlighetstal):

$$\frac{180}{100} = \underline{\underline{1,8}}$$

Antal lägenheter som ryms i resp kvarter under ovanstående för-
utsättningar:

ODEN 1-4 $\frac{2630}{250} = 10 \text{ lgh} \approx 1000 \text{ m}^2 \text{ b } 1 \text{ y}$

Nuvarande innehåll ca 1600 m² b 1 y

THOR 1-2 $\frac{1450}{250} = 6 \text{ lgh} \approx 600 \text{ m}^2 \text{ b } 1 \text{ y}$

Nuvarande innehåll 970 m² b 1 y

THOR 1-4 $\frac{3030}{250} = 12 \text{ lgh} \approx 1200 \text{ m}^2 \text{ b } 1 \text{ y}$

eller 230 m² utöver nuvarande innehåll (= 2-3
lgh till).

Fasadlängder

Kv ODEN har ännu större delen kvar av de gatufasader som konstituerar gaturummen: $20 + 27 + 19 + 7 + 17 + 8 (+ 12) = 110$ m.

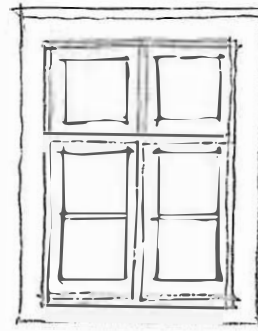
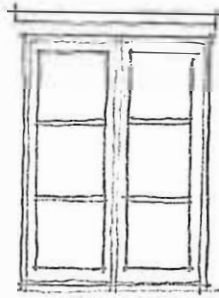
Mot detta skulle svara en nybyggnadsyta (bottenyta lägenheter) om 500 kvm.

Motsvarande husdjup skulle då bli ca 4,5 m. x)

ARKITEKTGRUPPEN HAHOLI AB

x) Måttet är i det närmaste orimligt men ger anvisning om att små husdjup ger stora fördelar i miljögestaltningen.

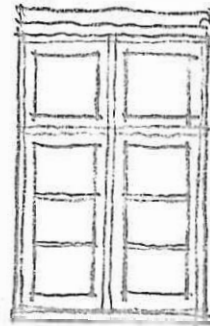
FILIPSTAD
GAMLA STÅN
fönstertyper

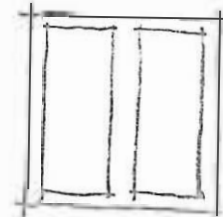
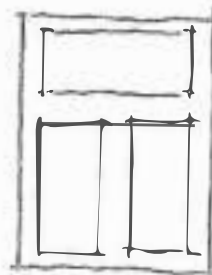
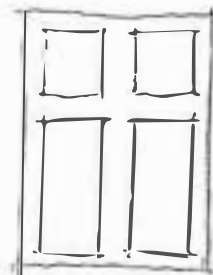
VANLIGASTE
TYPER, OFTAST KOPPLADE.
Kv. TRÅSTEN, ODEN, BRUKSTÄTRONEN, VIKEN, BRYGGAREN

ÄLDRE TYP
ENKLA BÄGAR,
SENARE HÖRN-
JÄRNFÖRSTÄRKTA
Kv ODEN

VARIANT
Kv BRYGGAREN

"MODERNISERADE"

Feb -74

Karakteristiska drag

Hushöjd enhetligt II våningar, ibland med inredd vind (ej i de äldsta husen).

Hushöjden gäller även de flesta kvarvarande uthusen.

Fasadmaterial typiskt stående panel på timmer. I kv Oden nr 3 är timret delvis synligt. Putsade hus och fasspånpaneler förekommer.

Tak skiffer. Stora taksprång med horisontell inbrädning. Sadel-tak vanligast. Valmade tak förekommer.

Fönster tvålufts, på höjden tredelade, med eller utan losholtz. Vattbräda över, utan eller med utvändiga foderbrädor. Äldre fönster med åttadelade enkla bågar finns i Oden. Fönsteraxel-avstånd 260-340, gårdsfasader kan ha längre avstånd.

Stadsplanen karakteriseras av en påfallande slutenhet. Alla gatuperspektiv slutar i en byggnad eller ett dominant landskapsparti (i S Spångberget).

Gatubredderna är efter moderna förhållanden små. Mellan husliv mäts 6,5 - 9 m. Gatumaterialet har varierat från grus över kullersten och smågatsten till asfalt. Gatunivåerna torde ha höjts med tiden genom omläggningar och reparationer, ibland med följd att bottenbjälklag och nedre väggdelar utsatts för fuktskador.

Bebyggelsens homogenitet är bruten i kv Rödingen och Bryggaren, snart också i kv Domherren.

Miljön tål inga ytterligare förluster i form av rivningar eller artskilda ny- och ombyggnader.

Vid förnyelse av byggnadsbeståndet kan man inte räkna med den expolateringsgrad som rådde på slutet av 1800-talet. Såväl hänsyn till brandsäkerhet och hygien som till ändrade levnadsförhållanden gör det praktiskt omöjligt att i detalj återskapa miljön.

Däremot finns det all anledning att bevara de väsentliga elementen i gaturum och gårdsperspektiv även om omständigheterna skulle göra det nödvändigt att ersätta befintliga hus med nya.

Bestämmelser, normer, lagerstandard och liknande faktorer har ändrats så att oavlåtlig uppmärksamhet fordras av projektören från skiss till färdigstrykning för att resultatet skall bli det eftersträvansvärda.

Eftersom förebilderna är synnerligen enkla skall det disciplinerade byggandet inte behöva medföra extra kostnader utan tvärtom vara ekonomiskt försvarligt.

ARKITEKTGRUPPEN HAHOLI AB

FILIPSTAD

GAMLA STADEN

TRAKTEN KRING KYRKAN

FEB -74

Preliminära antaganden om nybyggnader

Yta pr genomsnittslägenhet (samtliga hus är källarlösa)		100 m ²
P-plats pr lgh på tomtmark = garageplats + manöverutrymme, 1,2 st/lgh (besökande parkerar vid kantsten)		43 "
Uteplats pr lgh, netto		50 "
Kommunikationsyta och gemensamma an- läggningar pr lgh		57 "
ERFORDERLIG YTA M ² /LGH i II vån	HUS	50 "
	P	43 "
	UTEPL	50 "
	GEM	57 "
		<hr/>
		200 "
	"SPILL"	50 "
		<hr/>
	SUMMA	<u><u>250 m²</u></u>

Härav är (50 + 18 = 68) 70 m² bebyggd yta.

Relation mellan fri yta och lägenhetsyta (rymlighetstal):

$$\frac{180}{100} = \underline{\underline{1,8}}$$

Antal lägenheter som ryms i resp kvarter under ovanstående för-
utsättningar:

ODEN 1-4 $\frac{2630}{250} = 10 \text{ lgh} \approx 1000 \text{ m}^2 \text{ b } 1 \text{ y}$

Nuvarande innehåll ca 1600 m² b 1 y

THOR 1-2 $\frac{1450}{250} = 6 \text{ lgh} \approx 600 \text{ m}^2 \text{ b } 1 \text{ y}$

Nuvarande innehåll 970 m² b 1 y

THOR 1-4 $\frac{3030}{250} = 12 \text{ lgh} \approx 1200 \text{ m}^2 \text{ b } 1 \text{ y}$

eller 230 m² utöver nuvarande innehåll (= 2-3
lgh till).

Fasadlängder

Kv ODEN har ännu större delen kvar av de gatufasader som konstituerar gaturummen: $20 + 27 + 19 + 7 + 17 + 8 (+ 12) = 110$ m.

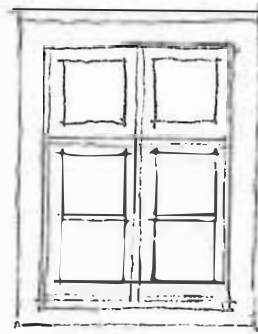
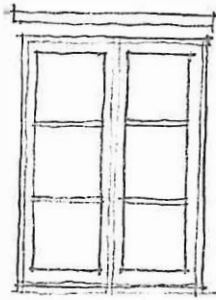
Mot detta skulle svara en nybyggnadsyta (bottenyta lägenheter) om 500 kvm.

Motsvarande husdjup skulle då bli ca 4,5 m. x)

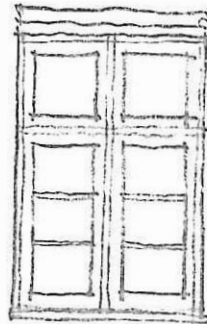
ARKITEKTGRUPPEN HAHOLI AB

x) Måttet är i det närmaste orimligt men ger anvisning om att små husdjup ger stora fördelar i miljögestaltningen.

TILLÖJN
GAMLA STÅN
fönstertyper

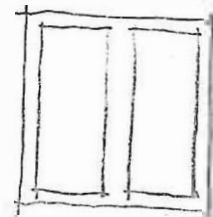
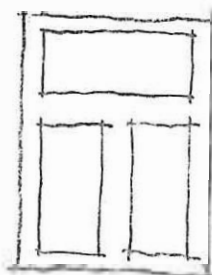
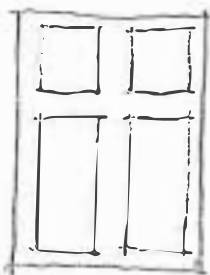
VANLIGASTE
TYPER, OFÄST KOPPLADE.
Kv. TRASTEN, ODEN, BRUKSTATIONEN, VIKEN, BRYGGAREN.

ÄLDRE TYP
ENKLA BÄGAR,
SENARE HÖRN -
JÄRNSTÖRSTÄRKTA

VARIANT
Kv BRYGGAREN

Kv ODEN

"MODERNISERADE"

Feb -74

Karakteristiska drag

Hushöjd enhetligt II våningar, ibland med inredd vind (ej i de äldsta husen).

Hushöjden gäller även de flesta kvarvarande uthusen.

Fasadmaterial typiskt stående panel på timmer. I kv Oden nr 3 är timret delvis synligt. Putsade hus och fasspånpaneler förekommer.

Tak skiffer. Stora taksprång med horisontell inbrädning. Sadel-tak vanligast. Valmade tak förekommer.

Fönster tvålufts, på höjden tredelade, med eller utan losholtz. Vattbräda över, utan eller med utvändiga foderbrädor. Äldre fönster med åttadelade enkla bågar finns i Oden. Fönsteraxel-avstånd 260-340, gårdsfasader kan ha längre avstånd.

Stadsplanen karakteriseras av en påfallande slutenhet. Alla gatuperspektiv slutar i en byggnad eller ett dominant landskapsparti (i S Spångberget).

Gatubredderna är efter moderna förhållanden små. Mellan husliv mäts 6,5 - 9 m. Gatumaterialet har varierat från grus över kullersten och smågatsten till asfalt. Gatunivåerna torde ha höjts med tiden genom omläggningar och reparationer, ibland med följd att bottenbjälklag och nedre väggdelar utsatts för fuktskador.

Bebyggelsens homogenitet är bruten i kv Rödingen och Bryggaren, snart också i kv Domherren.

Miljön tål inga ytterligare förluster i form av rivningar eller artskilda ny- och ombyggnader.

Vid förnyelse av byggnadsbeståndet kan man inte räkna med den expolateringsgrad som rådde på slutet av 1800-talet. Såväl hänsyn till brandsäkerhet och hygien som till ändrade levnadsförhållanden gör det praktiskt omöjligt att i detalj återskapa miljö.

Däremot finns det all anledning att bevara de väsentliga elementen i gaturum och gårdsperspektiv även om omständigheterna skulle göra det nödvändigt att ersätta befintliga hus med nya.

FILIPSTAD

GAMLA STADEN

TRAKTEN KRING KYRKAN

FEB - 74

Preliminära antaganden om nybyggnader

Yta pr genomsnittslägenhet (samtliga hus är källarlösa)		100 m ²
P-plats pr lgh på tomtmark = garageplats + manöverutrymme, 1,2 st/lgh (besökande parkerar vid kantsten)		43 "
Uteplats pr lgh, netto		50 "
Kommunikationsyta och gemensamma an- läggningar pr lgh		57 "
ERFORDERLIG YTA M ² /LGH i II vån	HUS	50 "
	P	43 "
	UTEPL	50 "
	GEM	57 "
		<hr/> 200 "
	"SPILL"	50 "
	SUMMA	<hr/> <u>250 m²</u>

Härav är (50 + 18 = 68) 70 m² bebyggd yta.

Relation mellan fri yta och lägenhetsyta (rymlighetstal):

$$\frac{180}{100} = \underline{\underline{1,8}}$$

Antal lägenheter som ryms i resp kvarter under ovanstående för-
utsättningar:

ODEN 1-4 $\frac{2630}{250} = 10 \text{ lgh} \approx 1000 \text{ m}^2 \text{ b 1 y}$

Nuvarande innehåll ca 1600 m² b 1 y

THOR 1-2 $\frac{1450}{250} = 6 \text{ lgh} \approx 600 \text{ m}^2 \text{ b 1 y}$

Nuvarande innehåll 970 m² b 1 y

THOR 1-4 $\frac{3030}{250} = 12 \text{ lgh} \approx 1200 \text{ m}^2 \text{ b 1 y}$

eller 230 m² utöver nuvarande innehåll (= 2-3
lgh till).

Fasadlängder

Kv ODEN har ännu större delen kvar av de gatufasader som konstituerar gaturummen: $20 + 27 + 19 + 7 + 17 + 8 (+ 12) = 110$ m.

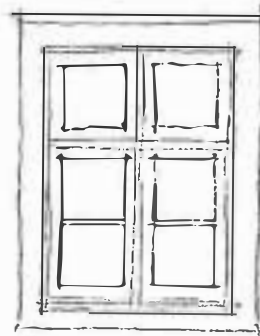
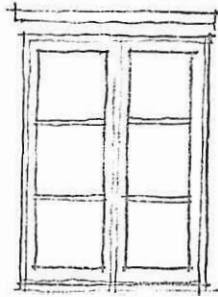
Mot detta skulle svara en nybyggnadsyta (bottenyta lägenheter) om 500 kvm.

Motsvarande husdjup skulle då bli ca 4,5 m. x)

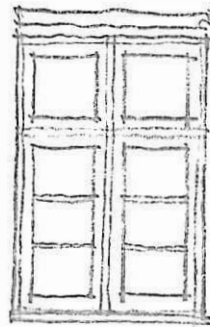
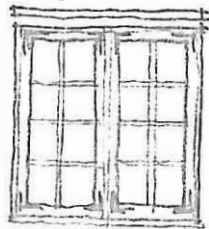
ARKITEKTGRUPPEN HAHOLI AB

x) Måttet är i det närmaste orimligt men ger anvisning om att små husdjup ger stora fördelar i miljögestaltningen.

FILIPSTAD
GAMLA STÅN
fönstertyper

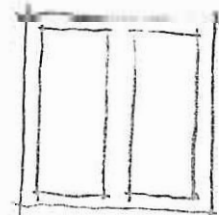
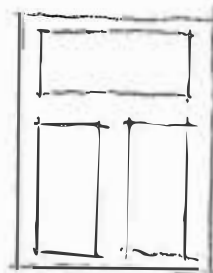
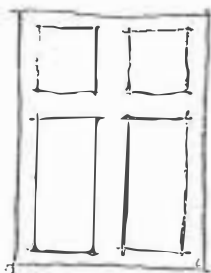
VANLIGASTE
TYPER, OFTAST KOPPLADE.
Kv. TRASTEN, ODEN, BRUKSPATRONEN, VIKEN, BRYGGAREN.

ÄLDRE TYP
ENKLA RÄGAR,
SENARE HÖRN-
JÄRNSTÖRSTÄRKA.

VARIANT
Kv BRYGGAREN

Kv ODEN

"MODERNISERADE"

1974-03

Kv Trasten

NUVÄRANDE EXPLOATERING

Kvarterets hela yta $\approx 13\,500\text{ m}^2$

hus #	beb. yta c:a	bly	alstrat antal P-platser	P vid bostäder-butiker 50/50 (inkl. #12)
5	220	440	5	12
6	340	680	8	20
7	—	—	—	—
8	200	400	5	12
9	225	450	6	13
11	1300	2450	29	76
12	2100	2100	100	100
	4385		153	233
div.	115			
	$\Sigma 4\,500\text{ m}^2$			

Obekymrad yta $13\,500 - 4\,500 = 9\,000\text{ m}^2$

Erforderlig yta för 233 bilar, gynnsamt fall, $233 \times 2,3 \times 8,5 = 4\,500\text{ m}^2$

Ogynnsamt fall (vartagast) $233 \times 2,3 \times 12 = 6\,500\text{ m}^2$

Härtill kommer tillfartsvägar. Garage ökar ytan med 40% (= $6\,300 - 9\,000\text{ m}^2$)

Kvarteret kan ej exploateras hårdare än som nu är fallet. Miljömässigt innebär detta fr. o. endast beaktade åt norr.

FILIPSTAD

Ko Viken 7

yta ca 2800 m²

Byggnadsbotäder + betbler ca 1370 m²

Nybyggnaad lgr ~~11 st~~ 11 st.

Postenyaad lrus 550 m²

Φ 13 st